

HET FINANCIËLE SYSTEEM IS NOG NIET IN **EVENWICHT**

De eerste drie weken van het parlementair onderzoek naar de kredietcrisis zijn achter de rug. Een groot aantal betrokkenen en verantwoordelijken werd gehoord. Een overzicht.

TEKST: PATRICK BEIJERSBERGEN

In de eerste week was de president van De Nederlandsche Bank (DNB) bij veel sprekers de gebeten hond. Econoom Sweder van Wijnbergen zei dat een bankrun op Icesave op termijn onvermijdelijk was en dat Nout Wellink spaarders had moeten waarschuwen. Meer vooraanstaande economen en accountants vonden dat Wellink gefaald had. Voormalig directeur van de VEB Peter Paul de Vries zei zelfs te verwachten dat Wellink binnenkort bekendmaakt dat hij na zijn huidige termijn (die in 2011 afloopt) opstapt.

Wellink zelf kwam in de derde week aan het woord en verdedigde zich door te zeggen dat hij wel degelijk al vroeg heeft gewaarschuwd voor de problemen die eraan zaten te komen. DNB heeft volgens hem ook goed gereageerd op de situatie rond banken. Hij zei dat banken meestal wel goed luisterden maar soms andere opvattingen hadden, waardoor maatregelen traag werden uitgevoerd.

Wellink verklaarde dat DNB in de toekomst meer aandacht zal hebben voor beloningsbeleid, een aspect dat voor de crisis nauwelijks van belang geacht werd. Daarnaast bleek Wellink de 'leverage ratio' te hebben omarmd. Deze in het verleden nog wel eens als te simplistisch afgeschilde balansmaatstaf zal in de toekomst een belangrijk aspect van de solvabiliteitsmaatstaven worden.

EIGEN STRAATJE SCHOON

Over het algemeen kan vastgesteld worden dat de heren (en enkele dames) die gehoord werden toch vooral bezig waren het eigen straatje schoon te vegen. Coen Teulings,

directeur van het Centraal Planbureau (CPB), probeerde het door te zeggen dat economen eigenlijk helemaal niet kunnen voorspellen. Onno Ruding, oud-bankier bij Citigroup, beweerde dat het vooral ná hem is misgegaan daar.

Bert Heemskerk van de Rabobank sloeg zich op de borst door te melden dat hij in juli 2008 toezichhouders al per brief had gewaarschuwd voor het onduidelijke risicoprofiel van enkele banken die stunttarieven boden. Hij noemde in die brief geen namen, maar duidelijk was dat hij doelde op Icesave en DSB. Volgens Heemskerk was het onduidelijk hoe deze banken zulke hoge rentes

'DE ABN AMRO-AFFAIRE HEEFT MIJ EEN HOOP GELEERD, BIJVOORBEELD DAT BANKIERS WEIGEREN RISICO'S TE ZIEN DIE TOCH HEEL DICHTBIJ LIGGEN.'

NOUT WELLINK

op hun spaarrekeningen konden bieden. Of dit de Rabobank ertoe heeft gedwongen spaarders te wijzen op de aantrekkelijkheid van haar Asset Backed Obligaties met hun triple-A-rating vroeg de commissie niet.

Er waren echter ook bankiers die fouten durfden toe te geven. Cees Maas, ooit de financiële topman van ING, zei dat hij en zijn medebestuurders hebben gefaald in de periode die voorafging aan de internationale kredietcrisis. ING had allerlei ingewikkelde producten in beheer waarvan de risico's werden onderschat en die op een gegeven

moment zelfs uit het zicht verdwenen. Dat had niet mogen gebeuren, vond hij.

EEN ZEKERE WOESTHEID

Rijkman Groenink, voormalig topman van ABN Amro, verweet zichzelf dat hij de lat te hoog had gelegd, noemde de overname van Antonveneta een tactische fout en zei dat hij het balansrisico sneller had moeten afbouwen. Bovendien had hij in het voorjaar van 2007 moeten aftreden omdat hij de overname van ABN Amro door het consortium van RBS, Fortis en Santander volstrekt onverantwoordelijk vond. Over de miljoenen die hij dankzij die overname toucheerde zei hij dat hij die "met een zekere mate van woestheid" had geaccepteerd.

Voormalig ABN Amro-bankiers Groenink en Wilco Jiskoot beweerden dat de Nederlandse staat zich vele miljarden had kunnen besparen als hij de overname van ABN Amro had geblokkeerd. De bank was namelijk niet in de problemen gekomen, onder meer omdat zij nauwelijks blootstelling had aan de bekende probleembeleggingen.

ING had dat wel, maar bestuurders van de bank-verzekeraar Koos Timmermans en Jan Hommen legden de schuld vooral bij het systeem. ING verloor op een portefeuille van circa 40 miljard dollar van hypotheekleningen in de herfst van 2008 meer dan 10 miljard dollar. Timmermans voerde aan dat de reële verliezen op die leningen tot nog toe slechts 9 miljoen euro bedragen, maar dat de markt eiste dat er veel meer kapitaal werd aangehouden. "Het systeem is nogal pro-cyclisch", was zijn verwijt.

Hommen zei dat ING toen zij voor de eer-